

OSLO TINGRETT

DOM

Avsagt: 06.11.2019

Saksnr: 19-014462MED-OTIR/05

Rettsens leder: Dommerfullmektig Marte Greftegreff Nøstberg
med alminnelig fullmakt

Meddommere: Dag Arild Tønnesen
Agata Haugsten

Påtalemyndigheten

Politiadvokat Andreas Kruszewski

mot

Fanny Bråten
Lars Thorsen

Advokat Sidra Sahar Bhatti
Advokat Steingrim Wolland

DOM

Ved tiltalebeslutning utferdiget av statsadvokatene i Oslo, 8. januar 2019, er Fanny Bråten, født 17. juni 1961, og Lars Thorsen, født 20. januar 1966, satt under tiltale ved Oslo tingrett for overtredelse av

I Straffeloven § 185 første ledd første punktum, jf. annet ledd, jf. strl (2005) § 15

for forsettlig eller grovt uaktsomt offentlig å ha satt frem en diskriminerende eller hatefull ytring. Med diskriminerende eller hatefull ytring menes det å true eller forhåne noen, eller fremme hat, forfølgelse eller ringeakt overfor noen på grunn av deres nasjonale eller etniske opprinnelse eller religion eller livssyn.

Grunnlag:

Gjelder begge

Fredag 20. juli 2018 ca. kl. 12.30 i nærheten av Aasta Hansteens vei 10 og/eller andre steder i Oslo, spredte de flygeblader og/eller brosjyrer, eller medvirket til dette. Brosjyrene/flygebladene inneholdt blant annet følgende ytringer:

- 'Muslimske seksualpredatorer sin adferd overfor våre kvinner og barn kan anses som en systematisk faktor i det pågående folkemordet jamfør FN sine definisjoner',
- 'Å påføre oss levevilkår som helt eller delvis utradrer oss som gruppe er folkemord. Destruksjon av sivilisasjonen, innføring av islamsk terrorisme, import av seksualpredatorer og morderzombier er egnet til å oppfylle disse vilkårene for å anses som folkemord.',
- '...islam er et parasittisk uhyre som næres på ikkemuslimenes blod og eiendom',
- 'Et hvert menneske som bekjenner seg Muhammeds ideologi og som arbeider for å innføre islams ondskap her - uansett om det gjøres med vold eller politiske midler - er en trussel mot rikets sikkerhet og må deporteres eller interneres på livstid.'
- 'Islam er unikt umenneskelig. Derfor blir muslimer mer voldelige jo mer religiøse de blir',
- 'Folk som ved ord eller gjerning dokumenterer at de ikke respekterer vestlig sekulær lovgivning men foretrekker ond islamsk religionsfascisme, må henvises til et avsperrt hjørne av jordkloden der de kan dyrke sin tilbakestående undertrykkende ideologi uten å utgjøre en trussel mot resten av menneskeheten',
- 'Gode muslimer er notoriske seksualpredatorer, som følge av Muhammeds lysende eksempel',
- 'Gode muslimer voldtar i et epidemisk omfang i hele Vesten',
- 'En ideologi som legitimerer predatoradferd hører ikke hjemme her. UT med svineriet',

II Straffeloven § 185 første ledd første punktum, jf. annet ledd

for forsettlig eller grovt uaktsomt offentlig å ha satt frem en diskriminerende eller hatefull ytring. Med diskriminerende eller hatefull ytring menes det å true eller forhåne noen, eller fremme hat, forfølgelse eller ringeakt overfor noen på grunn av deres hudfarge eller nasjonale eller etniske opprinnelse, religion eller livssyn.

Grunnlag:

Gjelder nr. 1 Fanny Bråten.

Lørdag 1. september 2018 ca. kl. 14.30, på Eidsvoll's plass i Oslo, under en appell i regi av organisasjonen Stopp islamiseringen av Norge, uttalte hun blant annet: 'Lekeberg, er byen i Sverige. En liten kommune. Dem har en video som viser hvordan det blir når det blir importert morderzombier, seksualpredatorer, tilbakestående kultur. Kultur fra Midtøsten. Folk blir steina ned når de er på sykkeltur, dem skiter ned balkongene og hagene demmes, dem banker på dørene og krever servering. Det er blitt et shithole. Shithole! Da trenger det ikke være så jævlig dyktig i pluss og minus før vi skjønner på sikt hvor vi er på vei. Hva når det blir nok innvandrere fra Midtøsten og Afrika, ikke med islam for det er fyfy og sin kultur, sin kultur, og tar over. Skal vi sitte på ræva å fornekte sannheten folkens, til dem kommer og tar husene våre'

Tiltalen er gjengitt slik den lyder etter endringer foretatt av møtende aktor, politiadvokat Andreas Kruszewski, jf. rettsboken.

Hovedforhandling ble holdt 21. og 22. oktober 2019. De tiltalte møtte og erkjente seg ikke skyldige etter tiltalen. Retten mottok forklaring fra ett vitne, og det ble foretatt slik dokumentasjon som framgår av rettsboken.

Aktor la ned påstand om at Fanny Bråten dømmes i samsvar med tiltalen til fengsel i 45 dager, og at tiltalte Lars Thorsen dømmes i samsvar med tiltalen til fengsel i 30 dager. Videre la aktor ned påstand om at de tiltalte idømmes sakskostnader etter rettens skjønn. Forsvarer Bhatti la ned påstand om at tiltalte Bråten frifinnes. Forsvarer Wollan la ned påstand om at tiltalte Thorsen frifinnes.

Retten vurdering

Beviskravet for å dømme noen til straff i Norge er strengt. Høyesterett uttalte i Rt-1998-1945 at «for å sikre at ingen blir uskyldig dømt, må prinsippet om at rimelig tvil skal komme tiltalte til gode, håndheves strengt». Bevisbedømmelsen beror ofte på en vurdering av flere momenter som hver for seg kan ha ulik bevisstyrke. Det kreves ikke at hvert enkelt moment skal være bevist utover enhver rimelig tvil, så lenge det etter en samlet vurdering av momentene ikke er rimelig tvil om konklusjonen, jf. Rt-2015-266.

Skyldspørsmålet

Innledning

Sakens tema er særlig om ytringene i flygeblader/brosjyrer og en appell avholdt 1. september 2018, er diskriminerende eller hatefulle slik disse begrepene er definert i straffeloven § 185 annet ledd.

Retten vil i det følgende først gjennomgå teori og praksis på området, for deretter å vurdere de konkrete ytringene i henholdsvis tiltalen post I og post II. Inn under vurderingen av postene i tiltalen vil retten også vurdere om de objektive og subjektive vilkårene for straff eventuelt er oppfylt.

Lovbestemmelsen

Straffeloven § 185 om diskriminerende eller hatefulle ytringer lyder slik:

Med bot eller fengsel inntil 3 år straffes den som forsettlig eller grovt uaktsomt offentlig setter frem en diskriminerende eller hateful full ytring. Som ytring regnes også bruk av symboler. Den som i andres nærvær forsettlig eller grovt uaktsomt fremsetter en slik ytring overfor en som rammes av denne, jf. annet ledd, straffes med bot eller fengsel inntil 1 år.

Med diskriminerende eller hateful full ytring menes det å true eller forhåne noen, eller fremme hat, forfølgelse eller ringeakt overfor noen på grunn av deres

- a) hudfarge eller nasjonale eller etniske opprinnelse,
- b) religion eller livssyn,
- c) homofile orientering, eller
- d) nedsatte funksjonsevne.

Ytringene i tiltalen er fremsatt i brosjyrer som er lagt igjen på parkerte biler, blant annet utenfor Stovner politistasjon, og i en muntlig appell på Eidsvolls plass utenfor Stortinget. Det er ikke tvilsomt at ytringene er fremsatt «offentlig», jf. straffeloven § 10.

Det er alternativene «forhåne noen, fremme hat, forfølgelse eller ringeakt» i bestemmelsen som er aktuelle i denne saken. Begrepene er lite presise og går noe over i hverandre. De retter seg til sterke karakteristikk og beskriver utsagn som gjør mennesker mindreverdige i andres øyne.

Bestemmelsen i straffeloven 2005 § 185 viderefører straffeloven 1902 § 135a, og det er derfor naturlig å se hen til forståelsen av denne bestemmelsen ved vurderingen av terskelen for hvilke ytringer som rammes.

For å avgjøre om ytringene er straffbare, må de tolkes. Avgjørende for forståelsen er hvordan den alminnelige tilhører vil oppfatte ytringene ut fra den sammenhengen de ble fremsatt i, jf. Rt-2012-536 avsnitt 18.

Utgangspunktet for den konkrete tolkningen er at ingen skal risikere strafferettslig ansvar ved at utsagn tillegges et meningsinnhold som ikke uttrykkelig er uttalt, med mindre et slikt innhold med rimelig stor sikkerhet kan utledes av sammenhengen, jf. Ot.prp.nr.33 (2004-2005) side 189, jf. Rt-2012-536 avsnitt 20.

Det følger av både forarbeider og rettspraksis at straffeloven § 185 skal tolkes innskrenkende i lys av Grunnloven § 100 og EMK artikkel 10, ytringsfriheten. Det gis med andre ord ikke strafferettslig vern mot enhver uttalelse som kan påvirke de grupper som omtales i negativ retning. Det følger av rettspraksis at det må gis en «rommelig margin for uheldige og smakløse ytringer», både innenfor og utenfor kjernen av ytringsfriheten, jf. blant annet Rt-2012-536 og HR-2018-674-A.

Kjernen i ytringsfriheten er å beskytte det frie ordskeftet. Hensynet til ytringsfriheten gjør seg dermed gjeldende med betydelig større tyngde ved politiske ytringer, enn ved rene sjikane-tilfeller. Hensynet til ytringsfriheten må ses i lys av Norges internasjonale forpliktelser. Eksempelvis har Norge inkorporert FNs konvensjon mot rasediskriminering. Det følger av konvensjonens artikkel 4 at man skal «erklære som straffbar handling all spredning av idéer om raseoverlegenhet eller rasehat, all tilskyndelse til rasediskriminering (...)».

Høyesterett har avsagt flere avgjørelser knyttet til § 135a. En av disse er plenumsavgjørelsen i Rt-1997-1821, Kjuus-saken. Saken gjaldt spørsmål om distribusjon av prinsippprogrammet til det politiske partiet Hvit Valgallianse, var straffbart. I prinsippprogrammet var det blant annet fremsatt uttalelser om at adoptivbarn og fremmedkulturelle måtte la seg sterilisere for å kunne bo i Norge, og at det skulle foretas abort i tilfelle graviditet. Høyesteretts flertall kom til at utsagnene var straffbare. Utsagnene ble vurdert å gjelde «ekstreme integritetskrenkelser» som innebar «grov nedvurdering av en gruppes menneskeverd».

En annen avgjørelse er Rt-2002-1618. Saken gjaldt spørsmål om ytringer fremsatt av lederen av den nynazistiske gruppen Boot Boys, var straffbare. Ytringene var fremsatt i en appell under en demonstrasjon på torget i Askim. Det ble blant annet uttalt «Hver dag raner, voldtar og dreper innvandrere nordmenn, hver dag blir vårt folk og land plyndret og ødelagt av jødene som suger vårt land tomt for rikdom og erstatter det med umoral og unorske tanker». Han ga videre uttrykk for at følget var samlet for å hedre Rudolf Hess og Adolf Hitler. Appellen ble avsluttet med gjentatte «sieg Heil». Høyesteretts flertall kom til at ytringene ikke var så kvalifisert krenkende at vilkårene i § 135a var oppfylt. Det sentrale

for flertallets vurdering var at det ikke ble fremsatt trusler eller gitt anvisning på konkrete fysiske tiltak mot jødene eller innvandrere.

I Rt-2012-536 går Høyesterett gjennom forarbeidene til endringene til Grunnloven § 100 og endringene til straffeloven § 135a i 2005. Etter gjennomgangen legger Høyesterett til grunn at lovgiver med 2005-endringene har forutsatt at domstolene i sin praktisering av bestemmelsen skal anvende en noe lavere terskel enn den som har vært lagt til grunn i tidligere avgjørelser, jf. avsnitt 35.

Videre uttaler Høyesterett at en slik forståelse nokså klart fremgår av forarbeidene til straffeloven 2005 § 185 og viser til følgende i Ot.prp.nr.8 (2007-2008) side 249:

«På bakgrunn av de lovendringene som nylig er gjennomført, legger departementet til grunn at utfallet av Rt-2002-1618 (Sjølie-saken) ville ha blitt et annet nå, og at avgjørelsen ikke lenger gir uttrykk for gjeldende rett på dette området. Departementet har lagt denne rettsoppfatningen til grunn for lovforslaget som fremmes. Dersom det etter at denne proposisjonen blir lagt frem blir avsagt avgjørelser som tyder på at terskelen ikke er senket i tråd med det som er lagt til grunn her, vil departementet vurdere å foreslå lovendringer som gjør det klart at terskelen for straff skal være lavere».

På bakgrunn av det som er gjennomgått legger retten til grunn at terskelen for hvilke ytringer som rammes av straffeloven § 185 ligger noe lavere sammenlignet med terskelen som Høyesterett la til grunn i Rt-2002-1618. Retten legger dermed til grunn at det ikke er noe krav om at det må ha blitt fremsatt trusler eller gitt anvisning på konkrete fysiske tiltak for at en ytring skal være straffbar. Retten vil likevel understreke at terskelen like fullt skal begrenses av ytringsfriheten.

Tiltalen post I

Vurderingen av hendelsesforløpet

Samtlige av ytringene som er fremhevet i tiltalen post I ble fremsatt i til sammen fem ulike brosjyrer med logoen til organisasjonen Stopp islamiseringen av Norge (SIAN). Hvert av brosjyrene er på to A4 sider med forholdsvis tettskrevet tekst.

Den 20. juli 2018 var de tiltalte sammen i forbindelse med at de skulle dele ut brosjyrer for organisasjonen SIAN. Thorsen er leder for SIAN, mens Bråten er nestleder. De to kjørte sammen i samme bil den aktuelle dagen. De var blant annet på Vestli og Stovner. Thorsen mente at det ikke var trygt for Bråten å dele ut brosjyrer på Vestli, slik at hun ble sittende i bilen mens Thorsen delte ut brosjyrer. Deretter kjørte de til Stovner, hvor de begge delte ut brosjyrer på biler som blant annet var parkert utenfor Stovner politistasjon.

På bakgrunn av Thorsens forklaring i retten og illustrasjonsbilder fra overvåkningskamera, er retten overbevist om at Thorsen delte ut brosjyrene som er omhandlet i tiltalen post I. Thorsen har forklart at det er han som har forfattet brosjyrene, og at han delte ut disse på tid og sted som beskrevet i tiltalen. Hans forklaring støttes av bilder fra overvåkningskamera.

Bråten har i retten nektet for å ha delt ut brosjyrene som er omtalt i tiltalen post I. Hun har forklart at hun delte ut to andre brosjyrer tilhørende SIAN, nemlig den såkalte «brettebrosjyren» og «FN-brosjyren; Respekt for Menneskerettighetene». Det er på det rene at disse brosjyrene ikke er omhandlet av tiltalen. Etter bevisførselen kan ikke retten se at det er holdepunkter for at Bråten selv har delt ut brosjyrene som er omhandlet av tiltalen, og spørsmålet blir om hun har medvirket til spredningen av disse.

At medvirkning er straffbart fremgår av straffeloven § 15. For å kunne bli dømt for medvirkning kreves normalt at tiltalte har bidratt ved den faktiske utførelsen av handlingen (fysisk medvirkning), eller at tiltalte positivt har tilskyndet til handlingen eller styrket gjerningspersonenes forsett (psykisk medvirkning), jf. Rt-2014-930 avsnitt 11. Det er ikke tilstrekkelig for psykisk medvirkning at vedkommende var til stede da handlingene ble begått og ikke tok avstand fra disse, jf. HR-2018-387-U.

Det er ingen holdepunkter for at Bråten fysisk har medvirket til spredningen av materialet, og spørsmålet er om hun psykisk har medvirket til Thorsens spredning av dette.

På bakgrunn av det strenge beviskravet i straffesaker mener retten at det ikke er tilstrekkelig bevist at Bråten var kjent med hvilket materiale Thorsen delte ut den aktuelle dagen. Det er heller ikke bevist at Bråten har styrket Thorsens forsett. I bevisvurderingen har retten lagt vekt på forklaringene fra de tiltalte. Bråten har forklart at hun ikke var klar over hvilke brosjyrer Thorsen delte ut. Thorsen har forklart at han ikke tror at Bråten visste hvilke brosjyrer han delte ut, men at han ikke er sikker. Han forklarte videre at han tror at de gikk hver for seg, delvis i ulike retninger, da de delte ut brosjyrer. Det er ikke ført andre bevis som kan belyse eventuell medvirkning fra Bråten. Bråten skal derfor frifinnes for tiltalen post I. Den videre vurderingen under post I er derfor kun av betydning for Thorsen.

Den konkrete vurderingen av ytringene

Det avgjørende for tolkningen av ytringene er altså hvordan den alminnelige leser vil oppfatte disse. Dette må tolkes ut fra den sammenhengen de er fremsatt i. I dette tilfellet er det lagt igjen brosjyrer på parkerte biler. Brosjyrene er distribuert av den politiske interesseorganisasjonen SIAN. Det er ikke tvilsomt at ytringene har politisk karakter.

Etter at ytringenes meningsinnhold er tolket skal det foretas en vurdering av om disse er en «diskriminerende eller hatefull ytring» sett i lys av ytringsfriheten, altså om vilkårene i straffeloven § 185 er oppfylt.

I tiltalen er det gjengitt ni utsagn fra totalt fem brosjyrer. Det fremgår av tiltalen at utsagnene er nevnt som eksempler. Påtalemyndigheten presiserte under hovedforhandlingen at utsagnene må ses i sammenheng med det øvrige innholdet i brosjyrene, og at både de enkelte utsagnene og det samlede materialet omfattes av straffeloven § 185. Slik tiltalen er utformet må de enkelte utsagnene tolkes i lys av det øvrige innholdet i brosjyrene i den utstrekning dette er egnet til å utdype, modifisere eller forsterke de enkelte utsagnene.

På grunn av omfanget av det samlede materialet gjengir ikke retten dette i sin helhet, men anser det mest hensiktsmessig å gi en kort oppsummering av hvordan retten mener at innholdet skal forstås. Retten vil i det følgende gjennomgå den enkelte brosjyren.

«ISLAM – en forbrytelse mot menneskeheten»

Brosjyren gir en beskrivelse av hvordan islam, Koranen og Muhammed skal forstås. Eksempelvis fremgår det at «Islam foreskriver massedrap, systematiske voldtekter, tortur, slaveri og undertrykkelse som verktøy for å fremme eget verdensherredømme». Det uttales at det pågår et folkemord på befolkningen i Europa i form av en befolkningsutskiftning der «moralsk bedervede hitreiste som bekjenner seg til Muhammeds onde lære, erstatter Europas befolkning». Islams intensjon er å begå folkemord på alle ikke-muslimer, og på denne måten vil de ta over verden. Brosjyren avsluttes med en oppfordring til å stemme på et annet politisk parti enn det leseren gjorde ved forrige valg.

Tiltalen inneholder tre enkeltutsagn fra denne brosjyren:

1. «Muslimske seksualpredatorer sin adferd overfor våre kvinner og barn kan anses som en systematisk faktor i det pågående folkemordet jamfør FN sine definisjoner».
2. «Å påføre oss levevilkår som helt eller delvis utradere oss som gruppe er folkemord. Destruksjon av sivilisasjonen, innføring av islamsk terrorregime, import av seksualpredatorer og morderzombier er egnet til å oppfylle disse vilkårene for å anses som folkemord».
3. «... islam er et parasittisk uhyre som næres på ikkemuslimenes blod og eiendom».

Retten mener at ytringene er absurde og det er derfor utfordrende å tolke dem. Meningsinnholdet er ikke særlig lettfattelig og det kreves noe tankemessig bearbeidelse fra leseren. Etter rettens syn må likevel utsagnene, sett i lys av brosjyren for øvrig, forstås som at muslimer forsøker å overta Vesten. Dette gjør de blant annet ved å begå systematiske seksualforbrytelser overfor kvinner og barn i Vesten. Videre innfører de islamsk

terrorregime, seksualforbrytere og personer som er villige til å ta menneskeliv uten å reflektere over dette. Dette må anses å være et folkemord på Vesten. Islam er på denne bakgrunn et uhyre som lever på ikke-muslimenes velstand. Brosjyren må forstås å omhandle muslimer generelt, slik at dersom man følger islam på en eller annen måte, så ønsker man en invasjon av Europa.

Retten mener at ytringene og brosjyren for øvrig inneholder grove og generaliserende angrep mot muslimer, som må anses å være sterkt nedsettende og usmakelige. De er egnet til å «forhåne noen eller fremme hat, (...) eller ringeakt». Innholdet i flygebladet kan sammenlignes med appellen som er behandlet av Høyesterett i Rt-2002-1618. Det er likevel en viss forskjell på ytringene. I den nevnte høyesterettsdommen er ytringene klarere og de ble ansett å omfatte en hyllest til de nazistiske lederne. Ytringene i den saken må dermed sies å ha en annerledes innfallsvinkel enn nærværende ytringer.

Etter en konkret vurdering er retten under noe tvil kommet til at ytringene ikke er så kvalifisert krenkende at vilkårene i § 185 er oppfylt.

«MUHAMMED – Muslimenes onde forbilde»

Denne brosjyren oppgir en rekke påstander om hvordan Muhammed var og påstander om at Koranen er full av feil. Det uttales at for å få et objektivt sett korrekt bilde av islam må man se på han som fant opp islam, Muhammed. Muhammed beskrives som det beste eksempel og rollemodell for muslimene, og at han var et forferdelig monster. Den islamske etikken som beskrives gjennom Muhammed «får muslimer til å deaktivere sin samvittighet og sin medmenneskelighet». Det fremgår videre at mennesker som etterligner Muhammeds adferd ikke passer inn i vår siviliserte verdensdel. Brosjyren avsluttes med «ta til motmæle mot islamiseringen av Norge før det er for sent».

Tiltalen inneholder ett enkeltutsagn fra denne brosjyren:

4. «Gode muslimer er en svøpe for sine omgivelser hvor enn de er. Et hvert menneske som bekjenner seg til Muhammeds ideologi og som arbeider for å innføre islams ondskap her – uansett om det gjøres med vold eller med politiske midler – er en trussel mot rikets sikkerhet og må deporteres eller interneres på livstid».

Tiltalte Thorsen har forklart at han med «gode muslimer» kun mener de mest ekstreme muslimene, herunder de som har sluttet seg til Den islamske staten (IS). Retten er ikke enig i at den alminnelig leser vil forstå uttrykket på denne måten. Etter rettens syn er det klart at begrepet «gode muslimer» rammer betydelig bredere enn det tiltalte har beskrevet. Brosjyren inneholder ingen nærmere beskrivelse av «muslimer» eller «gode muslimer». IS er heller ikke nevnt i brosjyren. «Gode muslimer» må etter rettens oppfatning forstås å omfatte tilnærmet alle som ser på Muhammed som sin profet og

som praktiserer islam. Videre må «bekjenner seg til Muhammeds ideologi» på bakgrunn av det øvrige innholdet i brosjyren forstås som religionen islam. «Arbeider for å innføre islams ondskap» må forstås som islam generelt, og retten viser særlig til at islam gjennomgående omtales negativt i brosjyren. Utsagnet gir anvisning på konkrete tiltak som skal gjøres mot de som omfattes av utsagnet, nemlig «deporteres eller interneres på livstid». Det kan ikke være tvil om at brosjyren forstås som at muslimer ikke er velkomne i Norge.

Etter dette mener retten at enkeltutsagnet som er inntatt i tiltalen, sett i sammenheng med brosjyren for øvrig, må anses som en grov integritetskrenkelse av muslimer og islam, og innebærer en grov nedvurdering av en gruppes menneskeverd. Utsagnet er «diskriminerende eller hatefull», omfattes av straffeloven § 185 «fremme forfølgelse», og er rettet mot en gruppe på grunn av deres religion. Utsagnet er ikke vernet av ytringsfriheten, og er straffbart.

«Islams bedervede etikk og fravær av moral»

Brosjyren gir en beskrivelse av islamsk etikk og moral på bakgrunn av Koranen, og øvrige kilder. Essensen som trekkes frem er at islam har en dårlig etikk og tilnærmet ikke-eksisterende moral. Det fremheves at Koranen befaler muslimer å utøve islamsk ondskap mot ikke-muslimer og at det er tillatt å drepe ikke-muslimer. «I islam er «godt» det som Muhammed sier og gjør, og som Allah befaler eller tillater». Det fremgår at islam ikke hører hjemme her, islam er ondskap fordi den dikterer at menneskets lidelse er Allahs ønske. Brosjyren avsluttes med «Ta avstand fra islams bedervede umoral og fravær av siviliserte etiske normer. Støtt SIAN».

Fra denne brosjyren inneholder tiltalen ett enkeltutsagn:

5. «Islam er unikt umenneskelig. Derfor blir muslimer mer voldelige jo mer religiøse de blir».

Dette utsagnet må forstås å rette seg mot muslimer generelt, og at islam er en voldelig religion. Det er vanskelig å tolke noe konkret ut av hvor voldelig det skal forstås at muslimer er, men det må være klart at utsagnet forstås slik at graden av voldelighet øker i takt med hvor religiøs vedkommende er. En naturlig tolkning av utsagnet er at de som følger islam er voldelige, i større eller mindre grad. Videre er det naturlig å forstå den første setningen «Islam er unikt umenneskelig» som at den retter seg mot ideologien islam, og at denne er inhumant innrettet.

Retten mener at ytringene i denne brosjyren, og da særlig det enkeltutsagnet som er tatt inn i tiltalen, er nedlatende og sterkt nedverdiggende overfor muslimer. Ytringene er «diskriminerende eller hatefull» etter straffeloven § 185, og må anses å fremme «ringeakt» ovenfor muslimer. Selv om ytringene er fremsatt med et politisk motiv

medfører grovheten av ytringene at disse ikke er vernet av ytringsfriheten. Ytringene er straffbare.

«ISLAMSHARIALOV – Umenneskelighet satt i system»

Brosjyren gir en beskrivelse av SIANs oppfatning av sharialoven, nemlig at det er et konsentrat av islamsk ondskap. Det fremgår en rekke påstander om hvilke handlinger som er tillatt i islam, for å gi et glimt at hvilken trussel islam utgjør for menneskeheten. Eksempelvis fremgår det at Allah har beordret alle muslimer til å delta i hellig krig mot oss og at muslimene fritt kan drepe sine barn. Det fremgår at «det er ingen muslim som vil fornekte sharia, like lite som de vil fornekte noen del av Muhammeds lære eller Allahs ord». Brosjyren avsluttes med «Nok er nok. Støtt SIAN».

Tiltalen inneholder ett utsagn fra denne brosjyren:

6. «Folk som ved ord eller gjerning dokumenterer at de ikke respekterer vestlig sekulær lovgivning men foretrekker ond islamsk religionsfascisme, må henvises til et avsperrt hjørne av jordkloden der de kan dyrke sin tilbakestående undertryggende ideologi uten å utgjøre en trussel mot resten av menneskeheten».

Retten mener at også dette utsagnet og brosjyren retter seg mot muslimer generelt. Årsaken til dette er blant annet setningen som er referert i rettens oppsummering ovenfor, om at ingen muslim vil fornekte sharia, Muhammeds lære eller Allahs ord. Det er ikke gitt noen nærmere beskrivelse av at ytringene skal forstås på noen annen måte. Med «ond islamsk religionsfascisme» forstås religionen islam og ikke kun den mest ekstreme tilnærmingen til islam. Det fremgår ikke noe av brosjyren som differensierer islam og muslimer i ulike grader. Islam omtales gjennomgående negativt. «Må henvises til et avsperrt hjørne av jordkloden» gir en klar anvisning på konkrete tiltak mot muslimer, og gir tydelig uttrykk for at de ikke er velkomne i Norge.

Retten mener at ytringen som er inntatt i tiltalen, sett i sammenheng med brosjyren for øvrig, må anses som en svært nedverdiggende og grov integritetskrenkelse ovenfor muslimer. Ytringen er «diskriminerende eller hatefulfull» etter § 185, den faller hvert fall innenfor ordlyden «fremme forfølgelse», og er rettet mot en gruppe på grunn av deres religion, nemlig muslimer. Det er ikke tvilsomt at dette er en gruppe som er vernet i lovbestemmelsen. Ytringenes grovhet medfører at de ikke er vernet av ytringsfriheten, og er straffbare.

«ISLAM – Seksualpretatorenes himmelrike på jord»

Denne siste brosjyren som er omhandlet i tiltalen handler om islamsk kvinnefiendtlighet, og at «muslimen» har lov til å sparke nedover, undertrykke, mishandle og voldta sine egne «lovlige» kvinner. Det er Muhammed og Allah som

tillater dette. Det fremgår påstander om at muslimske gutter/menn er overrepresentert som seksualpredatorer, sammenlignet med ikke-muslimer, og at politikere, medier etc. forsøker å tildekke dette. «Groomingsakene i UK beviser at voksne muslimer oppvokst i Vesten har samme syke islamske kvinnesyn som en nyankommet velferdsturist fra en afghansk steinrøys eller somalisk jordhytte».

Fra denne brosjyren er det inntatt tre utsagn i tiltalen:

7. «Gode muslimer er notoriske seksualpredatorer, som følge av Muhammeds lysende eksempel».
8. «Gode muslimer voldtar i et epidemisk omgang i hele Vesten, fordi Allah og Muhammed har sagt at det er helt legalt, og fordi ingen god muslim bryr seg en tøddel om sekulære vestlige menneskelagde lovverk dersom disse strider mot Allahs sharialov».
9. «En ideologi som legitimerer predatoradferd hører ikke hjemme her. UT med svineriet».

Ut fra konteksten i brosjyren er det rettens oppfatning at uttrykket «Gode muslimer» også her må forstås å omfatte bortimot alle som ser på Muhammed som sin profet og som praktiserer islam. Begrepet favner langt bredere enn det tiltalte har forklart, nemlig at det kun retter seg mot de som har sluttet seg til IS eller liknende. De to første utsagnene må dermed forstås som at muslimer generelt begår voldtekter i Vesten av et forholdsvis stort omfang fordi de ikke bryr seg om vestlig lovverk.

Det siste utsagnet må forstås som at religionen islam ikke hører hjemme i Norge. Det gis en oppfordring til at islam ikke er velkommen her. Med dette må også forstås at det ikke er ønskelig å ha praktiserende muslimer i Norge.

Etter dette mener retten at ytringene som er inntatt i tiltalen og brosjyren for øvrig, er «diskriminerende eller hatefulle», og at de faller inn under ordlyden «forhåne» og «ringeakt». Det er ikke tvilsomt at ytringene er rettet overfor muslimer på grunn av deres religion. Ytringene inneholder svært nedsettende og krenkende karakteristikk. Grovheten av ytringene medfører at vilkårene i straffeloven § 185 er oppfylt, og ytringene ikke er vernet av ytringsfriheten. Ytringene er etter dette straffbare.

De objektive vilkårene for overtredelse av straffeloven § 185 er oppfylt for enkelte av ytringene og brosjyrene slik dette er gjennomgått av retten.

Skyldkravet for overtredelse av straffeloven § 185 er forsett. Retten er overbevist om at tiltalte Thorsen med vilje distribuerte brosjyrene offentlig, og at han forstod at disse sikkert eller mest sannsynlig inneholdt diskriminerende eller hatefulle ytringer. Thorsen har handlet forsettlig. Ved denne vurderingen har retten lagt vekt på tiltaltes forklaring og innholdet i brosjyrene.

Tiltalte Thorsen skal etter dette domfelles for overtredelse av straffeloven § 185.

Tiltalen post II

Hendelsesforløpet

Etter bevisførselen anser retten det bevist utover enhver rimelig tvil at tiltalte Bråten holdt en appell på Eidsvoll's plass i Oslo i september 2018. Ved denne vurderingen har retten lagt vekt på Bråtens forklaring, hvor hun i stor grad har erkjent de faktiske forholdene, forklaring fra politibetjent Eldar Sævartveit Snilstveit og videoopptak.

Deler av appellen er gjengitt ordrett i tiltalen, men innledningen og avslutningen er utelatt. Videoopptak av appellen ble i sin helhet spilt av i retten. Gjengivelsen i tiltalen slik den lyder etter møtende aktors endring, er ikke bestridt.

Appellen var varslet, og politiet hadde mottatt flere henvendelser med forespørsel om de ønsket å være til stede for å ivareta sikkerheten. Bråten har forklart at det var et stort antall tilhørere til stede, hvorav ca. 300 var motdemonstranter. Politibetjent Snilstveit har forklart at det var flere organisasjoner til stede, som ønsket å si sin mening om SIANs appell. Han har forklart at det var en amper stemning og at det var innkalt flere titalls politifolk for å holde kontroll på demonstrasjonene.

Den konkrete vurderingen av ytringene

Det er de samme forutsetningene som ligger til grunn for tolkningen av appellen som ved brosjyrene, og retten viser til det som er gjennomgått tidligere.

I tiltalen er det gjengitt følgende fra appellen til Bråten:

«Lekeberg, er byen i Sverige. En liten kommune. Dem har en video som viser hvordan det blir når det blir importert morderzombier, seksualpredatorer, tilbakestående kultur. Kultur fra Midtøsten. Folk blir steina ned når de er på sykkelstur, dem skiter ned balkongene og hagene demmes, dem banker på dørene og krever servering. Det er blitt et shithole. Shithole! Da trenger det ikke være så jævlig dyktig i pluss og minus før vi skjønner på sikt hvor vi er på vei. Hva når det blir nok innvandrere fra Midtøsten og Afrika, ikke med islam for det er fyfy og sin kultur, sin kultur, og tar over. Skal vi sitte på ræva å fornekte sannheten folkens, til dem kommer og tar husene våre»

Appellen innledes med at sannheten er grusom og at vi ser et land som styres, «hjernen er ikke tilkoblet hjertet». Bråten henviser til demonstrantene, og uttaler at de ikke kjenner til fakta og kunnskap. Hun mener at demonstrantene tar en kamp for at muslimske menn skal ha rett til å undertrykke kvinner. «Feigheten ligger som et teppe over Norge». Videre snakker Bråten om stortingsrepresentantene og statsminister Erna

Solberg. Hun oppfordrer til at vi må stemme ut politikere som er like «fjerne» som «Erna», «hun er en fiende av demokratiet».

Bråten etterlyser kampen mot undertrykkelsen av muslimer, og særlig de muslimske jentene, de som er underkastet islam. Hun uttaler at vi som mennesker fortjener bedre.

Hun er kritisk til politikerne i Norge og stiller spørsmålstegn til hvorfor de fortsetter å importere tilhengere av islam. «De kan aldri bli kompatibel med vårt frie demokrati». «Vi forsvarer muslimske jenter». Videre er hun kritisk til «supperådet FN», som hun mener er styrt av Saudi Arabia.

Etter de utsagnene som er gjengitt i tiltalen retter Bråten seg til historien og etterlyser lesere av denne. Hun mener vi har en plikt til å opprettholde vårt siviliserte samfunn. Hun mener at politikerne har gått for langt og at vi må koble hjertet til hjernen. Bråten uttaler at «krig har blitt fred», «kvinnediskriminering og undertrykkelse har blitt likestilling», «kjønnsregulering det er likestilling», «voksne menn er blitt barn» og «afghanermenn det er gutter».

Hun avslutter med å etterlyse de «frihetselskende muslimer» som mener det samme som henne, og oppfordrer muslimske menn til å frigi deres kvinner. Dersom dette gjøres kan vi skape et demokrati. «Hvis dere ikke vil det, ut, dere er en trussel. «Loven skal gjelde for alle». Det som retten har gjennomgått er bare deler av det som fremgår av appellen.

Etter dette mener retten at det er klart at appellen, og det som er gjengitt i tiltalen, må forstås å handle om muslimer, men noen vil kanskje oppfatte det som at det er rettet mot innvandrere mer generelt. Det er ikke tvilsomt at det er rettet mot en gruppe som er ment å skulle beskyttes i straffeloven § 185. Bråten kommer med påstander om hvordan situasjonen er i den svenske kommunen Lekeberg. Hun benytter karakteristikker som «morderzombier», «seksualpredatorer» og «tilbakestående kultur», om muslimer og islam. Som tidligere nevnt mener retten at «morderzombier» må forstås som personer som er villige til å ta liv uten å reflektere over dette. «Seksualpredatorer» må slik retten vurderer det forstås som seksualforbrytere og muligens en grovere form for dette.

Det er rettens oppfatning at appellen inneholder en del irrasjonelle ytringer, og en del av dem er vage og gir lite mening. Dette gjelder særlig det som er gjengitt i tiltalen. Det er ikke tvilsomt at flere av ytringene i appellen er grove, sterkt nedsettende og usmakelige. De er egnet til å «forhåne noen, fremme hat, forfølgelse eller ringeakt». Selv om det er benyttet liknende karakteristikker som i brosjyrene mener retten at appellen er av en annen karakter. Appellen retter seg ikke like direkte mot muslimer og islam, i tillegg til at den er mer rettet mot politikere og Stortinget.

Meningsinnholdet i appellen er etter rettens syn ikke veldig tydelig og det kreves noe refleksjon hos tilhøreren. Slik retten ser det skiller appellen seg en del fra sammenlignbare saker i rettspraksis. Det vises i denne forbindelse blant annet til

Høyesteretts dom i Rt-2002-1618, som tidligere er gjennomgått, og Hålogaland lagmannsretts dom i LH-2019-36965. I den sistnevnte avgjørelsen ble en mann dømt for overtredelse av straffeloven § 185 for en kommentar på Facebook-siden til en avis. Kommentaren ble vurdert å være diskriminerende og hateful full slik disse begrepene er definert i straffeloven § 185. Ytringene var rettet mot samer og ble vurdert å være sjikanerende.

Etter en konkret vurdering mener retten at ytringene i appellen ikke er så kvalifisert krenkende at vilkårene i straffeloven § 185 er oppfylt.

De objektive vilkårene for straff er etter dette ikke oppfylt. Bråten skal derfor frifinnes for tiltalen post II.

Straffutmåling

Det skal utmåles straff for tiltalte Thorsen for overtredelse av straffeloven § 185, hatefulle ytringer.

Strafferammen for overtredelse av straffeloven § 185 er bot eller fengsel inntil tre år. Aktor har lagt ned påstand om at tiltalte dømmes til 30 dager fengsel.

Det foreligger begrenset med rettspraksis som er veiledende for straffutmålingen for ytringer mot en gruppe på grunn av deres religion. Av Ot.prp.nr.8 (2007-2008) side 343 fremgår det at brudd på straffeloven § 185 «bør imidlertid, på samme måte som annen hatkriminalitet, gjennomgående straffes noe strengere enn i dag». I rettspraksis for overtredelse av bestemmelsen er det stort sett idømt betinget fengsel, med tillegg av en bot.

Ved straffutmålingen må det ses hen til at allmennpreventive hensyn gjør seg klart gjeldende. Lovens formål er å bekjempe fordommer ved å beskytte sårbare grupper mot hat og diskriminering. Det må videre ses hen til at ytringene i utgangspunktet var fremsatt med et politisk motiv, og ikke av ren sjikanerende karakter.

I skjerpene retning må det legges vekt på den omfattende mengden materiale som ble delt ut, og at dette er delt ut på parkerte biler flere steder i Oslo. Flygebladene er delt ut på steder hvor det er bosatt en forholdsvis høy andel personer med utenlands bakgrunn, herunder personer som i større grad kan føle seg krenket av brosjyrenes innhold. Grovheten og den omfattende mengden ytringer taler for en streng reaksjon.

Høyesterett har i enkelte avgjørelser idømt ubetinget fengselsstraff for sjikanerende ytringer overfor enkeltpersoner, eksempelvis HR-2018-674-A. I den saken hadde gjerningspersonen gjentatte ganger kalt en mann fra Somalia for «jævla neger».

I Rt-2012-536 ble det imidlertid idømt en straff av betinget fengsel og bot. Gjerningspersonen hadde i den saken kalt en dørvakt for «jævla neger» og «jævla svarting» og sagt «hvorfør tillates negre å jobbe i Norge».

Det er rettens oppfatning at diskriminerende eller hatefulle ytringer av ren sjikanerende karakter overfor enkeltpersoner, straffes strengere enn ytringer som i utgangspunktet har et politisk formål og som er rettet mot en gruppe.

Retten er ikke kjent med at det i rettspraksis er idømt ubetinget fengsel for ytringer som i utgangspunktet har et politisk preg, og som ikke er fremsatt overfor enkeltpersoner. I enkelte avgjørelser har sakene hatt en lang saksbehandlingstid, noe som kan være årsaken til at straffen er gjort betinget. Det er likevel ikke sagt noe uttrykkelig i avgjørelsene om at det er lang saksbehandlingstid som er årsaken til at fengselsstraffen er gjort betinget. Et eksempel på dette er LB-2008-11329.

I Rt-1997-1821, Kjuus-saken, som gjaldt prinsippprogrammet til det politiske partiet Hvit Valgallianse, ble straffen satt til 60 dager betinget fengsel og en bot på kr 20 000. Uttalelsene i Ot.prp.nr.8 (2007-2008) kan tale for at straffen i dag ville vært ubetinget fengsel.

I LH-2019-36965 som gjaldt diskriminerende eller hatefulle ytringer overfor samer ble straffen satt til 18 dager betinget fengsel og en bot på kr 15 000. Det fremstår ikke å ha vært noe å bemerke ved saksbehandlingstiden i den saken.

I LA-2018-171851 som gjaldt diskriminerende eller hatefulle ytringer overfor muslimer fremsatt på internett, uttalte lagmannsretten at forholdet i utgangspunktet tilsa at det skulle reageres med betinget fengsel. Lagmannsretten viste deretter til at saken hadde hatt for lang saksbehandlingstid uten at det forelå brudd på EMK. Etter dette kom lagmannsretten til at det straffen skulle settes til en bot.

Etter en konkret vurdering er retten kommet til at straffen skal settes til fengsel i 30 dager, som gjøres betinget med en prøvetid på to år. I tillegg idømmes han en ubetinget bot på kr 20 000. Den subsidiære fengselsstraffen settes til 20 dager.

Sakskostnader

Påtalemyndigheten har nedlagt påstand om at de tiltalte idømmes sakskostnader etter rettens skjønn. Sakskostnader skal som hovedregel idømmes, jf. straffeprosessloven § 436 første ledd. Retten er kommet til at Thorsen skal idømmes sakskostnader og fastsetter disse skjønnsmessig til kr 5 000.

Dommen er enstemmig.

DOMSSLUTNING

Den offentlige påtalemyndighet – Fanny Bråten

1. Fanny Bråten, født 17. juni 1961, frifinnes for post I.
2. Fanny Bråten, født 17. juni 1961, frifinnes for post II.

Den offentlige påtalemyndighet – Lars Thorsen

1. Lars Thorsen, født 20. januar 1966, dømmes for overtredelse av straffeloven § 185 første ledd første punktum, jf. annet ledd til fengsel i 30 – tretti – dager. Fullbyrdelsen av straffen utsettes med en prøvetid på 2 – to – år, jf. straffeloven § 34.

Han idømmes videre en bot på 20 000 – tjuetusen – kroner, subsidiært fengsel i 20 – tjue – dager.

2. Lars Thorsen dømmes til å betale sakskostnader til det offentlige med 5 000 – femtusen – kroner.

Frammøteforkynning

De tiltalte er innkalt til frammøteforkynning i Oslo tingrett 8. november 2019, kl. 10:00.

Retten hevet

Marte Greftegreff Nøstberg

Dag Arild Tønnesen

Agata Haugsten

VEILEDNING TIL DOMFELTE I TINGRETTE

Du kan anke dommen i tingretten

Du har rett til å anke over en dom i tingretten. Du må i så fall anke innen to uker fra den dagen dommen er avsagt eller forkynt (gjort kjent) for deg. Du må innen den samme fristen opplyse om du krever ny behandling av andre krav du er idømt, for eksempel erstatning. Det er lagmannsretten som behandler anker over avgjørelser i tingretten.

Hva kan du anke over?

Du kan anke over

10. bevisvurderingen under skyldspørsmålet, hvis du mener kravene for straff ikke er oppfylt
11. lovanvendelsen under skyldspørsmålet, hvis du mener loven er tolket feil
12. utmålingen av straffen
13. erstatning, inndragning, tap av førerrett eller lignende
14. feil ved saksbehandlingen

Når kan lagmannsretten nekte å behandle anken?

Lagmannsretten kan nekte å behandle anken hvis retten kommer til at det er klart at dommen ikke vil bli endret. Hvis saken gjelder en forbrytelse som kan føre til fengsel i mer enn seks år, vil lagmannsretten vanligvis behandle anken. Lagmannsretten kan likevel nekte å behandle anken hvis den gjelder et spørsmål av mindre betydning, eller hvis det ellers ikke er grunn til å fremme anken.

I noen saker vil anken bare bli behandlet hvis særlige grunner taler for det. Det gjelder hvis påtalemyndigheten ikke har bedt om, eller du ikke er idømt, en annen reaksjon enn bot, inndragning eller tap av retten til å føre motorvogn.

Du får oppnevnt forsvarer

Hvis anken blir fremmet for retten, får du oppnevnt en forsvarer som betales av det offentlige. Dersom du ønsker en bestemt forsvarer, bør du opplyse om det samtidig med anken eller så snart som mulig senere.

Hva må ankeerklæringen inneholde?

I ankeerklæringen må du nevne:

- hvilken dom du anker over, og om anken gjelder hele dommen eller bare enkelte tiltaleposter
- om anken gjelder saksbehandlingen, bevisbedømmelsen under skyldspørsmålet, lovanvendelsen under skyldspørsmålet, eller avgjørelsen om straff
- hvilke feil du mener har skjedd - når anken gjelder saksbehandlingen
- om anken gjelder inndragning
- om du krever ny behandling av erstatningskrav eller andre krav som er nevnt i straffeprosessloven § 3

Videre bør du nevne:

- nye bevis som du vil legge fram
- endringen du ønsker
- hvilke feil anken gjelder, ved anke over lovanvendelsen

Hvis du krever ny behandling av krav i straffeprosessloven § 3, må du oppgi:

- om anken gjelder hele avgjørelsen
- det resultat du krever
- de feilene du mener har skjedd
- den faktiske og rettslige begrunnelsen for at det foreligger feil
- bevisene som vil bli ført

Hvordan anker du?

Du kan sette fram ankeerklæringen skriftlig eller muntlig for den tingretten som har avsagt dommen, eller for påtalemyndigheten (for eksempel statsadvokaten eller politiet). Hvis du er varetektsfengslet, kan du også sette fram anken for tilsatte i fengselet.

Forsvareren eller en annen advokat kan gi råd om hvorvidt du bør anke, og eventuelt hjelpe deg med å skrive anken. Du kan også få hjelp til å skrive anken hos tingretten, hos påtalemyndigheten eller hos tilsatte i fengselet. I alle tilfelle må du selv underskrive anken.

Var du ikke til stede under hovedforhandlingen?

Hvis du er domfelt uten å ha vært til stede under hovedforhandlingen, kan du be om at saken blir behandlet på nytt. For å kunne få ny behandling på grunn av møtefravær må du gjøre det sannsynlig at du hadde gyldig fravær, og at du ikke kan bebreides for at du ikke meldte fra i tide. Du må sette fram kravet for tingretten eller påtalemyndigheten innen to uker fra dommer er forkynt.

Tidspunktet for soning

Dersom du er idømt fengselsstraff og har særlige ønsker om tidspunktet for soningen av denne, må du henvende deg til Kriminalomsorgen. Du vil få pålegg av Kriminalomsorgen om å møte til fastsatt tid og sted for soning av fengselsstraffen.

Soning i eget hjem

Dersom du har fått en dom på under fire måneder ubetinget fengselsstraff, kan du allerede nå søke Kriminalomsorgen om å få sone den i eget hjem med elektronisk kontroll (fotlenke) (straffegjennomføringsloven § 16.2). Kriminalomsorgen vurderer om du oppfyller kravene for en slik soningsform.

Soning i institusjon

Dersom du har fått en dom på under ett år ubetinget fengselsstraff kan du allerede nå søke Kriminalomsorgen om å få sone den i en institusjon for behandling av avhengighet eller psykiske lidelser, spesielle former for omsorg eller attføring (straffegjennomføringsloven § 12). Kriminalomsorgen vurderer om du oppfyller kravene for en slik soningsform.

Betinget fengselsstraff

Dersom du er idømt betinget fengselsstraff, betyr det at soningen er utsatt i en prøvetid. Grunnvilkåret ved betinget dom er at du ikke begår noen ny straffbar handling i prøvetiden. Det kan være fastsatt andre vilkår i dommen. Hvis du begår en straffbar handling i prøvetiden, kan retten gi en samlet dom for begge handlingene eller særskilt dom for den nye handlingen. Hvis du bryter fastsatte vilkår, kan retten bestemme at fengselsstraffen helt eller delvis skal sones.

Samfunnsstraff

Dersom du er idømt samfunnsstraff, vil det si at du er pålagt å utføre samfunnsnyttig tjeneste, delta i program eller andre tiltak utarbeidet av Kriminalomsorgen i så mange timer som retten har bestemt. Samfunnsstraffen kan også inneholde forbud mot kontakt med bestemte personer. Kriminalomsorgen bestemmer når og hvordan straffen skal gjennomføres. Hvis du begår en ny straffbar handling før samfunnsstraffen er gjennomført, eller hvis du ikke utfører samfunnsstraffen, kan retten bestemme at du må sone i fengsel i stedet.

Ungdomsstraff

Dersom du er idømt ungdomsstraff, sendes saken til Konfliktrådet. Konfliktrådet vil innkalle til et stormøte der det skal utarbeides en ungdomsplan. Blir man ikke enige om en ungdomsplan, sendes saken tilbake til domstolen som avgjør om hele eller deler av den betingede straffen skal sones. Hvis du begår en ny straffbar handling før ungdomsstraffen er gjennomført, eller hvis du bryter vilkårene satt i ungdomsplanen, kan retten bestemme at du må sone i fengsel i stedet.

Bot

Hvis en bot ikke blir betalt til fastsatt tid, vil den bli innkrevet av Statens Innkrevingsentral ved trekk i lønn eller annen tvangsinnkreving. Lykkes ikke det, må du sone i fengsel.

Nærmere informasjon om ulike soningsformer og vilkårene for dette finnes på www.kriminalomsorgen.no.